

भीमेश्वर नगरपालिका

चरिकोट, दोलखा
बागमती, प्रदेश, नेपाल ।

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट वक्तव्य

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

१. स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात उपप्रमुखको भूमिकाबाट यस गरिमामय सभामा नगरपालिकाको पाँचौ बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा अत्यन्त गौरवान्वित भएको छु । यो गौरवपूर्ण अवसर प्रदान गर्नु भएकोमा सम्पूर्ण नगरवासी महानुभावहरू प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । देशलाई सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको युगसम्म ल्याउने क्रममा जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात तथा अज्ञात सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।
२. नेपाल सरकारको 'समृद्ध नेपाल; सुखी नेपाली' को दीर्घकालीन सोच हासिल गर्नका लागि आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट परिलक्षित गरिएको छ । बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधानमा निर्दिष्ट राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व, दिगो विकास लक्ष्य, नेपाल सरकारको पन्ध्रौँ आवधिक योजना, बागमती प्रदेशको पहिलो आवधिक योजना, नेपाल सरकार र बागमती प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, भीमेश्वर नगरपालिकाको नगर बृहत् योजना-२०७७ र भीमेश्वर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ का लागि स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रमलाई मुल आधार मानिएको छ । यो बजेट कार्यान्वयनबाट 'समृद्ध भीमेश्वर; पौरखी भीमेश्वरवासी' को नारा फलीभूत बनाउन सहयोग मिल्ने अपेक्षा लिइएको छ ।
३. यसअघि प्रस्तुत भएका चार वटा बजेटको कार्यान्वयनबाट यस नगरपालिकामा समृद्धिको सुरुवात भएको महसुस गरिएको छ । जनप्रतिनिधिहरूको समन्वय, नगरवासीको सहयोग, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायको साभेदारी एवम् नगरिक समाजको सद्भावबाट नगरपालिकाले विकास निर्माण कार्यलाई गतिशीलता प्रदान गरेको अनुभूति गरेको छु ।

४. मानव जातिकै सङ्कटको रूपमा पैदा भएको कोरोना संक्रमण विरुद्ध जित हासिल गर्न विभिन्न क्षेत्रबाट सहयोग गर्नुहुने नगरवासी, अन्तर्राष्ट्रिय दातृसंस्था, गैरसरकारी संस्था र अन्य सरोकारवाला व्यक्तिहरूप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । उपचाररत सम्पूर्ण व्यक्तिहरूको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु । यस महामारीका कारण जीवन गुमाउनु हुने सम्पूर्ण व्यक्तिहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली तथा उहाँहरूको परिवारजनप्रति गहिरो समवेदना प्रकट गर्दछु र सम्पूर्ण महानुभावहरूमा यस संक्रमणबाट सुरक्षित हुन आ-आफ्नो तर्फबाट सचेत रहन हार्दिक अपिल गर्दछु ।
५. यस अधिका तीन वटा बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयनका सन्दर्भमा हासिल गरेका अनुभव र नगरवासीका तर्फबाट समय समयमा प्राप्त सुझाव समेतका आधारमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट तयार गरिएको छ । बजेट तयार गर्दा मूलतः नीति तथा कार्यक्रमले निर्दिष्ट गरेका मार्गदर्शनका आधारमा बजेटको सिद्धान्त र प्राथमिकतामा रही भीमेश्वर नगरपालिकाको समृद्धि र दीगो विकासका लक्ष्य प्राप्त हुने क्षेत्रमा लगानी प्रवाह गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

६. अब म गत आर्थिक वर्ष २०७६/७७ र आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को संक्षिप्त वित्तीय विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।
७. आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा भीमेश्वर सञ्चित कोषबाट खर्च हुने गरी कुल ९२ करोड ३४ लाख ५८ हजार ७ सय ६७ रुपैयाँ बजेट विनियोजन भएकोमा ६६ करोड ६६ लाख ३५ हजार ५ सय ४८ रुपैयाँ अर्थात कुल विनियोजित बजेटको ७२.१८ प्रतिशत खर्च भएको थियो ।
८. सोही आर्थिक वर्षमा चालु तर्फ ३७ करोड ५१ लाख २९ हजार रुपैयाँ विनियोजित भएकोमा ३३ करोड ९९ लाख ५ हजार ३३ रुपैयाँ अर्थात ९०.६१ प्रतिशत खर्च भएको थियो त्यसै गरी पुँजीगत तर्फ ५४ करोड ६३ लाख २९ हजार ७ सय ६७ रुपैयाँ विनियोजित भएकोमा ३२ करोड ४९ लाख ८० हजार ५ सय ८ रुपैयाँ अर्थात ५९.४८ प्रतिशत खर्च भएको थियो ।
९. चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा भीमेश्वर सञ्चित कोषबाट खर्च हुने गरी कुल रकम ९६ करोड २२ लाख ३९ हजार ८ सय ६० रुपैयाँ विनियोजन भएकोमा हालसम्म ६० करोड ८८

- लाख ४४ हजार ३ सय ९ रुपैयाँ अर्थात कुल विनियोजित बजेटको ६३.२७ प्रतिशत खर्च भएको छ ।
१०. यसै आर्थिक वर्षमा चालु तर्फ ४० करोड ९ लाख १८ हजार ६ सय २० रुपैयाँ विनियोजित भएकोमा ३२ करोड ६६ लाख ४१ हजार ३ सय ५७ रुपैयाँ अर्थात ८१.४७ प्रतिशत खर्च भएको छ भने पुँजीगत तर्फ ५५ करोड ९८ लाख २१ हजार २ सय ४० रुपैयाँ विनियोजित भएकोमा २८ करोड १९ लाख ९३ हजार २२ रुपैयाँ अर्थात ५०.२७ प्रतिशत खर्च भएको छ । त्यसैगरी वित्तीय व्यवस्थापन तर्फ १५ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरिएकोमा २ लाख ९ हजार ९ सय ३० रुपैयाँ अर्थात १४ प्रतिशत खर्च भएको छ । बाँकी बजेट अन्तर्गतको कार्यक्रम/आयोजनाहरू सम्पन्न भई भुक्तानी र कार्यान्वयनको क्रममा रहेका छन् ।
११. चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सङ्घीय सरकारको समानीकरण, सशर्त, विशेष र समपूरक अनुदानहरूतर्फ ५८ करोड ५८ लाख ७९ हजार २ सय ७० रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा २०७८ जेठ मसान्तसम्म ४६ करोड ६८ लाख ६५ हजार ४ सय ८० रुपैयाँ (८० प्रतिशत) प्राप्त भएको छ भने बागमती प्रदेश सरकारको समानीकरण, सशर्त, विशेष र समपूरक अनुदानहरूतर्फ ८ करोड ६९ हजार रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा २०७८ जेठ मसान्तसम्म ५ करोड ९० लाख ५१ हजार ७ सय ५० रुपैयाँ (७३.८० प्रतिशत) अनुदान प्राप्त भएको छ । त्यसैगरी सङ्घीय र प्रदेश राजस्व बाँटफाँटतर्फ १३ करोड २८ लाख ७२ हजार ३ सय ५० रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा २०७८ जेठ मसान्तसम्म ११ करोड ३१ लाख ३६ हजार ६८ रुपैयाँ (८५.१५ प्रतिशत) प्राप्त भएको छ ।
१२. नगरपालिकामा गत आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा २ करोड ९७ लाख रुपैयाँ आन्तरिक आय सङ्कलनको अनुमान गरिएकोमा रु. १ करोड ९९ लाख ८८ हजार ८ सय २९ रुपैयाँ अर्थात वार्षिक अनुमानको तुलनामा ६७.३० प्रतिशत आन्तरिक आय सङ्कलन भएको थियो । चालु आर्थिक वर्ष २०७७/७८ का लागि २ करोड ५० लाख रुपैयाँ आन्तरिक आय सङ्कलनको अनुमान गरिएकोमा २०७८ जेठ मसान्त सम्म १ करोड ९४ लाख ७२ हजार ६ सय ३९ रुपैयाँ अर्थात अनुमानित आयको ७७.८९ प्रतिशत आन्तरिक आय सङ्कलन भएको छ भने जनसहभागितामार्फत ९२ लाख रुपैयाँ प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा २०७८ जेठ मसान्तसम्ममा ५६ लाख रुपैयाँ (६०.८७ प्रतिशत) प्राप्त भएको छ ।

१३. नेपालको संविधान बमोजिम नगरपालिकाले लगाउने कर, दस्तुर तथा शुल्क लगायतका राजस्वको दरलाई वैज्ञानिक बनाई त्यसको आधार र दायराहरूलाई विस्तार गर्न स्थानीय सरकारको वित्तीय अधिकार क्षेत्रभित्रका कर, सेवाशुल्क, दस्तुर र विक्रीको आधार र दायरा अझ फराकिलो, सहज र सरलीकृत गर्दै प्रगतिशील राजस्व प्रणाली अवलम्बन गरिएको छ । करदाताहरूको कर तिर्ने क्षमता र कोरोना भाइरस महामारीलाई मध्यनजर गर्दै कर सहभागितामा उल्लेखनीय वृद्धि गराउन आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ का लागि करको दरमा वृद्धि नगरी सहूलियतको प्रस्ताव गरिएको छ । करदाताको उत्साहजनक सहभागितामा कर सङ्कलन गर्न करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने योजना बनाइएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

१४. अब म आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट तर्जुमा गर्दा अपनाइएको प्रकृया र बजेटका उद्देश्य एवम् प्राथमिकतालाई संक्षिप्त रूपमा प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ का लागि भीमेश्वर नगरपालिकाले पूर्व योजना तर्जुमा गोष्ठी गरी वडागत रूपमा बजेटको सीमा र मार्गदर्शन पठाएको र सोही मार्गदर्शनमा उल्लेखित प्रक्रिया र कार्यतालिका अनुसार वडास्तरमा विषयगत समितिहरूको सहभागितामा योजना तर्जुमा गरिएको छ । कोरोना भाइरस महामारीका बावजुत पनि नीति निर्माण तथा आयोजना छनौटको कार्यमा सरोकारवालाहरूलाई सहभागी गराउने प्रयास गरिएको छ । प्रचलित कानुनी व्यवस्थाअनुसार योजना तर्जुमाका सात चरणलाई पालना गरी बजेट तयार गरिएको छ । यसलाई अझै सहभागितामूलक बनाउने उद्देश्यका साथ नगरपालिकाले नगर सल्लाहकारहरूसँग नीतिगत परामर्श लिई बजेटको प्राथमिकता निर्धारण गरेको छ ।

१५. आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेटका उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

- (क) जैविक कृषि, पर्यटन र दिगो पूर्वाधार : शिक्षा, स्वास्थ्य र संस्कृतिले समृद्ध भीमेश्वर भन्ने नगरको दूरदृष्टि हासिल गर्न सहयाग पुऱ्याउने,
- (ख) नगरको दीर्घकालीन लक्ष्य र अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्न आर्थिक सामाजिक रूपान्तरणकारी कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने,
- (ग) दीगो विकास लक्ष्य पूरा गर्न सहयोग पुऱ्याउने कार्यक्रमहरू छनौटमा प्राथमिकता दिने,
- (घ) उपलब्ध स्रोत साधन, अवसर र दक्षताको उच्चतम् उपयोग र न्यायिक वितरण गर्ने,

- (ड) नगरपालिकाभित्र विकासका दीगो आधारहरू तयार गरी नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने,
- (च) आर्थिक, भौतिक तथा सामाजिक संरचनामा गुणात्मक सुधार गर्दै नगरको समृद्धि हासिल गर्न सहयोग पुर्याउने,
- (छ) आर्थिक सामाजिक उत्थानशील अर्थतन्त्र विकास गर्ने,
१६. बजेटको उद्देश्य हासिल गर्न आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेटका प्राथमिकता निम्नानुसार प्रस्तुत गरेको छु ।
- (क) विश्वव्यापी कोरोना भाइरस महामारीको रोकथाम र नियन्त्रण एवम् संक्रमित हरूको उपचार गर्ने,
- (ख) उत्थानशील अर्थतन्त्र विकास र रोजगारी सिर्जना गर्नका लागि कृषिक्षेत्रमा आधुनिकीकरण र व्यावसायिक पशुपालनमा जोड दिने,
- (ग) गुणस्तरीय र सहज पहुँच योग्य स्वास्थ्य सेवा वितरणलाई सुनिश्चित गर्ने,
- (घ) शैक्षिक गुणस्तर सुधार, सिकाई उत्प्रेरणा जगाउने, शैक्षिक गन्तब्यको रूपमा विकास गर्ने र बालमैत्री नगरलाई निरन्तरता दिने,
- (ङ) भीमेश्वर नगरपालिकालाई सांस्कृतिक धरोहरको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्दै धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, साहसिक र मनोरञ्जनात्मक पर्यटकीय गन्तब्यको रूपमा विकास गर्ने,
- (च) भीमेश्वर औद्योगिक ग्रामको स्थापना, उद्यमशीलताको विकास र ठूला उद्योगका लागि लगानीमैत्री वातावरण बनाउदै उत्पादनमूलक रोजगारी सिर्जना गर्ने,
- (छ) सुरक्षित र दिगो सडक पूर्वाधार निर्माण र स्तरोन्नती गर्ने, व्यवस्थित आवास र भवन निर्माण गर्ने, सिँचाई र खानेपानी सुविधा विस्तार गर्ने र वडागत रूपमा खेलकुदका पूर्वाधारहरू निर्माणलाई निरन्तरता दिने । निर्माणाधीन ठूला भौतिक पूर्वाधारका आयोजनाहरू सम्पन्न गर्ने,
- (ज) लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

(भ) जैविक विविधता संरक्षण गर्दै वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्ने र विपद् जोखिम न्यूनिकरण गर्ने,

(ज) संस्थागत सुदृढिकरण र सुशासन कायम गर्दै सेवाप्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउने ।

सभाध्यक्ष महोदय

१७. अब म आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा नगरभित्र सञ्चालन हुने सेवा र कार्यहरूका लागि बजेटको प्रस्ताव गर्न अनुमति चाहान्छु ।
१८. आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा नगरपालिकाको सार्वजनिक सेवा र विकास निर्माण कार्यहरूका लागि ८८ करोड ५९ लाख ५३ हजार ५ सय १८ रुपैयाँ बजेट विनियोजनको प्रस्ताव गर्दछु ।
१९. आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा प्रस्तावित बजेट मध्ये विकासका विषयगत क्षेत्रको रुपमा हेर्दा ४ करोड ४२ लाख ६३ हजार रुपैयाँ (४.९९ प्रतिशत) आर्थिक विकास, ३५ करोड ७२ लाख ६६ हजार ५ सय रुपैयाँ (४०.०३ प्रतिशत) सामाजिक विकास, ३७ करोड ९ लाख २ हजार रुपैयाँ (४२.७७ प्रतिशत) भौतिक पूर्वाधार विकास, १ करोड ९८ लाख ५० हजार रुपैयाँ (२.२७ प्रतिशत) सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्रमा र ८ करोड ५५ लाख ९२ हजार १८ रुपैयाँ (९.६७ प्रतिशत) कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक क्षेत्रमा विनियोजनको प्रस्ताव गरिएको छ ।
२०. अब म उल्लिखित विकासका विषयगत क्षेत्र अन्तर्गतका उपक्षेत्रहरूको प्रस्तावित प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू र सोका लागि विनियोजित प्रस्तावित बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।
२१. **कृषि** : 'व्यावसायिक कृषि, आधुनिक प्रविधि; कृषिमा लगानी नगरको समृद्धि' भन्ने सोचका साथ कृषिमा आत्मनिर्भरता र व्यावसायिकरणका लागि कृषिमा विशिष्टीकरण र आधुनिकीकरणको नीति अनुरूप कृषि औजार तथा उपकरणमा साभेदारी गर्ने, कृषिमा विविधीकरण गर्दै नगदेबालिको उत्पादन गर्ने, कृषिमा उत्पादनमा आधारित अनुदान दिने, बाँफो रहेका जग्गाको उपयोग गर्ने, नर्सरी स्थापना गर्ने र स्थानीय जातका विऊ संरक्षण गर्ने, कृषि बजारीकरणका लागि कृषि उपज सङ्कलन र भण्डारण साथै हाट बजारको व्यवस्थापन गर्ने, विषादीलाई निरुत्साहित गरी प्राङ्गारिक कृषि उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्ने, माटो परीक्षण र माटोमा खाद्यतत्वको सन्तुलन कायम गर्ने, कृषिमा जोखिम व्यवस्थापन गर्ने,

कृषिमा युवा रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । कृषिमा 'बाँझो जग्गा फुटाऊँ, खेती लगाऊँ,' भन्ने अभियान सञ्चालन गरिने छ । माथिका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि कृषि क्षेत्रमा १ करोड ५४ लाख ६ हजार रुपैयाँ (१.७४ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२२. **पशुपन्छी पालन** : पशुजन्य उत्पादनमा नगरलाई आत्मनिर्भर बनाउनुको साथै आय आर्जनको प्रमुख स्रोतको रूपमा विकास गर्ने उद्देश्य अनुरूप व्यावसायिक पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्ने, उत्पादनमा आधारित अनुदान दिने, कृत्रिम गर्भाधारण र पशु नश्ल सुधार गर्ने, व्यावसायिक बाखा, गाई, भैसी, बंगुर र कुखुरा पालन गर्ने, पशु स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने, दूध उत्पादन वृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु । पशुपन्छी पालन क्षेत्रमा १ करोड १६ लाख ९४ हजार रुपैयाँ (१.३२ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२३. **उद्योग** : 'रोकौ विदेश जान; खोलौँ आफ्नै कारखाना' भन्ने नारालाई सार्थक गराउन उद्यमशीलताको वृद्धि गरी युवा रोजगारी सिर्जना गर्न, वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका नगरवासीहरूलाई विदेशमा सिकेको सीपलाई उपयोग गरी उत्पादनमूलक कार्य गर्न, भीमेश्वर उन्नत कोषमार्फत सहयोग गर्ने, आर्थिक सामाजिक रूपमा विपन्न परिवारको पहिचान गरी व्यावसायिकता र रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्न, गरिबी निवारणका लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तथा नगर युवा रोजगार कार्यक्रमलाई सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमहरूलाई बजेट प्रस्ताव गरिएको छ । उद्यमशीलता क्षेत्रमा ३३ लाख रुपैयाँ (०.३७ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२४. **सहकारी र वित्तीय क्षेत्र** : सहकारी क्षेत्रको बहुआयमिक योगदानलाई उच्च कदर गर्दै सहकारीसँगको साभेदारीमा नगरवासीको आय वृद्धि गर्ने नीति अनुरूप सार्वजनिक-सहकारी-समुदाय साभेदारी नमूनामा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, सहकारीले आफ्ना सदस्यहरूको वर्गीकरण गरी विपन्न र गरिब घरपरिवारका लागि विशेष सहयोग पुग्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र सरल एवम् सहूलियतपूर्ण कर्जा प्रदान गर्न आवश्यक सहजीकरण गर्ने, सहकारी क्षेत्रको क्षमता विकाससँग सम्बन्धित कार्यहरूका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्रमा २९ लाख ६३ हजार रुपैयाँ (०.३३ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२५. **पर्यटन** : धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक र साहसिक पर्यटनको विकास गन्तव्यको रूपमा यस नगरपालिकालाई विकास गर्ने, पर्यटनमार्फत आर्थिक वृद्धि र रोजगारी सिर्जना गर्ने नीति

अनुरूप 'एक वडा एक पार्क' निर्माण गर्ने, पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान, प्रचार प्रसार र पूर्वाधार निर्माण तथा विकास गर्ने, भीमेश्वर प्रवेशद्वारमा पर्यटन सूचना केन्द्र स्थापना गर्ने, मञ्जुश्री - विश्व शान्ति बुद्ध पार्क पदमार्ग, थामी सङ्ग्रहालय - विश्व शान्ति बुद्ध पार्क पदमार्ग र वृन्दा वन - साहित्यिक पार्क पदमार्ग निर्माण गर्ने, हात्तिछहरामा 'स्काइ वाक' र 'नेगल-मार्बु भोलुङ्गेपुल बञ्जिजम्प' निर्माणका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने, पर्यटकहरूको सुरक्षाका लागि सोलार बत्ति, सडक बत्ति, सी.सी.टी.भी. आदिको व्यवस्था गर्ने, भीमेश्वर प्रवेशद्वार निर्माण सम्पन्न गर्ने, नगरपालिकाको वडा नं. ९ डाँडुडुडे डाँडामा अन्तर्राष्ट्रिय चलचित्र नगरी निर्माणको कार्यलाई प्रदेश तथा सङ्घीय सरकारसँगको साभेदारीमा अगाडि बढाउने, भीमेश्वर मन्दिर, कालिञ्चोक मन्दिर र जनकपुरधामबीचको धार्मिक पर्यटकीय परिपथमार्फत पर्यटन विकास गर्ने कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूलाई भौतिक पूर्वाधार एवम् पुँजीगत अध्ययन शिर्षक अन्तर्गत बजेट प्रस्ताव गरिएको छ । **आस्थासँग जोडौँ सम्पदालाई, पदमार्ग खोलौँ पर्यटकलाई** भन्ने नारा सार्थक बनाउन कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ । प्रयटन प्रवर्द्धनसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूका लागि १० लाख रुपैयाँ (०.११ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२६. **जलस्रोत तथा सिंचाई** : 'सबै जमिनमा सिंचाई पुर्याउँ; बाभो जमिनलाई उर्वर बनाऊँ' भन्ने मान्यता पूरा गर्न कृषियोग्य जमिनमा दीगो एवम् भरपर्दो सिंचाई सुविधा पुर्याउने नीति अनुरूप कुलो सिंचाई, थोपा सिंचाई र पोखरी सिंचाई आदि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, मय्याङखोला-दोलखा वेंसी सिंचाई कुलो निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने, बागमती प्रदेश सरकारसँगको साभेदारीमा तामाकोशी लिफ्ट सिंचाई निर्माण गर्ने कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूका लागि बजेट विनियोजनको प्रस्ताव गरिएको छ । सिंचाई व्यवस्थाका लागि ९९ लाख रुपैयाँ (१.१२ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२७. **युवा तथा खेलकुद** : खेलकुद मार्फत नगरपालिकाको पहिचान स्थापित गर्ने नीति अनुसार 'एक वडा एक खेल मैदान' निर्माण लक्ष्य अनुसार खेलमैदान निर्माण गर्न बाँकी वडाहरूमा खेलमैदानहरू निर्माण गर्ने, खेलाडीलाई प्रशिक्षण, क्षमता विकास र प्रोत्साहन गर्ने, महिला खेलाडीहरूलाई विशेष प्रोत्साहन गर्ने र खेलकुद प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमहरूका लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको छ । युवा तथा खेलकुदका लागि १६ लाख रुपैयाँ (०.१८ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

२८. **खानेपानी तथा सरसफाइ :** खानेपानी तथा सरसफाइलाई आधारभूत सेवाको रूपमा लिने नीतिबमोजिम खानेपानी वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न, सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि सार्वजनिक-निजी साभेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न, सहरीक्षेत्रको फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न, सरसफाइ केन्द्र निर्माण गर्न, चरिकोट बजारमा ढलको व्यवस्थापनका लागि साभेदारी गर्न, टोल सुधार तथा सरसफाइ समिति, नागरिक सचेतना केन्द्रसँगको सहकार्यमा सरसफाइ कार्यलाई अगाडि बढाउने कार्यका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । **‘हाम्रो अभिभारा; घर घरमा धारा’** भन्ने नाराका साथ **‘एक घर एक धारा’** कार्यक्रमलाई समेत बजेट व्यवस्था गरेको छु । खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यका लागि १ करोड ८४ लाख २० हजार रुपैयाँ (२.०८ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२९. **शिक्षा :** विकासको आधारशिलाको रूपमा रहेको शिक्षा क्षेत्रको विकासमा सर्वोपरी जोड दिने नीति अनुरूप **‘नगरवासीको एउटै इच्छा; जीवनउपयोगी आत्मनिर्भर शिक्षा’** भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्ने, सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क पोसाक वितरण गर्ने, अंग्रेजी माध्यममा अध्यापन गराउन अंग्रेजी माध्यमका पाठ्यपुस्तकहरू खरिदमा अनुदान दिने, शिक्षकहरूका लागि क्षमता विकासका शैक्षिक उत्प्रेरणा जगाउने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने, शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण, बालमैत्री पूर्वाधार निर्माण, शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन गर्ने, स्थानीय पाठ्यपुस्तक र सोको सी.आर.सी. तयार गर्ने, वैकल्पिक विधिबाट पठनपाठनलाई अगाडि बढाउने, बाल विकास केन्द्रका शिक्षक र विद्यालय सहायक कर्मचारीलाई प्रोत्साहन गर्ने, नगर शिक्षा योजना तयारी गर्ने कार्यक्रमहरूका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु । नगरपालिका भित्रका स्वदेशबाट चिकित्साशास्त्रमा उच्चशिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूका लागि प्रति व्यक्ति एक लाख रुपैयाँ प्रोत्साहन स्वरूप उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरेको छु । भीमेश्वर नगरपालिकालाई जिल्लाको शैक्षिक गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न नगर क्षेत्रको शैक्षिक संस्थाहरूको शैक्षिक तथा भौतिक पूर्वाधार विकास गर्ने कार्यक्रमहरू निरन्तर हुने गरी बजेट प्रबन्ध गरेको छु । शिक्षासँग सम्बन्धित सेवा र कार्यहरूका लागि २४ करोड १ लाख ८० हजार रुपैयाँ (२७.११ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३०. **स्वास्थ्य :** नगरवासीलाई स्वस्थ बनाउन सर्वसुलभ, भरपर्दो र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने र स्वास्थ्य सेवामा सबै नगरवासीको पहुँच सुनिश्चित गर्ने नीति अनुसार गर्भवती महिला, आमा र नवजात शिशुको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण, स्वास्थ्य सुधार र पोषणमा

सहयोग पुग्ने, गर्भवती महिला र आमालाई स्वास्थ्य परामर्श दिने, सुत्केरी भेटघाट र पोषणमा सुधार गर्ने, स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण र सुधार गर्ने, स्वास्थ्य चौकिहरूमा आवश्यक स्वास्थ्य सामग्रीहरू र औषधीको व्यवस्था गर्ने, स्वास्थ्य चौकी नभएका वा स्वास्थ्य चौकीले समेट्न नसकेका नगरका क्षेत्रहरूमा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमार्फत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने, आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गर्ने, स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्न नसक्ने जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने, स्वास्थ्य चेतना अभिवृद्धि गर्ने, सबै विद्यालयहरूमा प्राथमिक उपचार सामग्री व्यवस्था गर्ने, रक्त सञ्चार सेवा प्रवाह गर्ने, महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरूलाई परिचालन र प्रोत्साहन गर्ने, स्वास्थ्य सुधार तथा नसर्ने रोगको व्यवस्थापनका लागि योग तथा ध्यान अभ्यास सुरुवात गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्रतिकारात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, उपचारात्मक र निरोधात्मक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिने, विभिन्न प्रकोप तथा महामारीका कारण मनोसामाजिक समस्यामा परेका व्यक्तिहरूका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने, कोरोना रोकथाम नियन्त्रणका लागि कोरोना विशेष कोषको निरन्तरता, क्वारेन्टाइन र आइसोलेसन केन्द्रको क्षमता वृद्धि गर्ने, कोरोना नियन्त्रणको लागि सचेतिकरण जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने, कोरोना भाइरस संक्रमित र संक्रमणबाट मृत्यु हुनेका परिवारलाई प्रदान गरिएको आर्थिक सहयोगलाई निरन्तरता दिने, महिलाहरूमा देखिएको पाठेघरको क्यान्सर समस्याको निदानका लागि वडास्तरमा सिविरहरू सञ्चालन गर्ने लगायतका स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूलाई बजेट प्रस्ताव गरेको छु । स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित सेवा र कार्यक्रमहरूका लागि ५ करोड ७१ लाख ६५ हजार रुपैयाँ (६.४५ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३१. **लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवम् जनसंख्या तथा बसाईसराई :** सामाजिक समावेशीकरणको मर्मलाई आत्मसात गर्दै जेष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका, दलित, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता र आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका लक्षित वर्गहरूको आर्थिक सामाजिक सशक्तीकरण, मूलप्रवाहीकरण र सचेतीकरण गर्ने नीति अनुरूप जातीय विभेद न्यूनीकरण गर्ने, दलित र गैर दलित समुदायबीच अन्तर जातीय विवाह गर्ने दम्पतीलाई प्रोत्साहन स्वरूप पचास हजार रुपैयाँ प्रदान गर्ने, विभिन्न अभियान सञ्चालन गरी सामाजिक सचेतना अभिवृद्धि गर्ने, लक्षित वर्गको सीप तथा क्षमता विकास गरी आयआर्जन हुने, बालश्रम निवारण गर्ने, हिंसापीडित महिला र सङ्कटमा परेका

बालबालिकाहरूलाई सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउने, हिंसा पीडित महिला तथा असाहय बालबालिकाका लागि सुरक्षित आवास (सेफ हाउस) सञ्चालन गर्ने, सामाजिक सुरक्षा भत्ता वडा केन्द्रहरूबाट बैङ्कमार्फत वितरण गर्ने, महिला हिंसा, मानव बेचबिखन विरुद्धको अभियान तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु । त्यसैगरी जेष्ठनागरिक प्रति सम्मान गर्दै 'एक वडा एक जेष्ठ नागरिक आरोग्य केन्द्र' स्थापना गर्ने, जेष्ठ नागरिक भेटघाट कार्यक्रम र स्वास्थ्य जाँच गर्ने, जेष्ठ नागरिकहरूको अनुभव र सिकाइलाई पुस्तान्तरणका लागि 'अर्ति पूर्वाको' जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने कार्यक्रमका लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु । साथै यस नगरपालिकालाई बागमती प्रदेशको पहिलो बालमैत्री नगर घोषणा गरिएको सन्दर्भमा यसको दिगोपनाका लागि रणनीति तथा लगानी योजना अनुरूप कार्यक्रम सञ्चालन गरी बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई दिगो बनाउने, बाल क्लब र बाल सञ्जालहरूको गठन गर्ने र क्रियाशील गराउने कार्यक्रमहरूका लागि बजेट व्यवस्था भएको छ । पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएकालाई आर्थिक सहयोग, हेरालुहरूलाई अभिमुखीकरण र साङ्केतिक भाषा सम्बन्धी तालिम जस्ता अपाङ्गता सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु । मानव संसाधन व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रमहरूलाई समेत बजेटले सम्बोधन गरिएको छ । लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण एवम् जनसंख्या तथा बसाइसराइ सम्बन्धित सेवा र कार्यहरूका लागि १ करोड ५२ लाख १ हजार ५ सय रुपैयाँ (१.७२ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३२. **यातायात पूर्वाधार :** विकासको मुख्य आधारको रूपमा रहेको सडकको विस्तार गरी नगरवासीको जनजीवन सहज बनाउन सहयोग गर्ने नीति अनुरूप नगर सडक गुरुयोजना तर्जुमा गरी नगरपालिकामा व्यवस्थित सडक सञ्जाल विस्तार गर्न, मुख्य सडकहरूलाई बाह्र महिना सञ्चालनमा ल्याउने गरी स्तरोन्नती गर्न, महत्त्वपूर्ण सडकहरूलाई कालोपत्रे गर्न, सडक निर्माण मापदण्ड कडाइका साथ लागू गरी सुरक्षित सडक निर्माण गर्न, सडकको लगत तयार गर्न, लगत साभेदारीमा सहरी सडक स्तरोन्नती गर्न, यातायात क्षेत्र व्यवस्थित गर्न तयार पारिएको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन अनुसार बसपार्क निर्माण गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु । चीन-भारत जोडने छोटो त्रिदेशीय मार्ग तामाकोशी करिडोरलाई तामाकोशी वारि नगरपालिका हुँदै निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिने छ । यातायात पूर्वाधारका लागि ६ करोड ८० लाख ४२ हजार रुपैयाँ (७.६८ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३३. **भवन आवास तथा सहरी विकास :** व्यवस्थित आवास भवन निर्माणका लागि भवन संहिताको पूर्ण पालना गराउने र योजनावद्ध सहरी पूर्वाधार विकास गर्ने नीति अनुरूप सहरी क्षेत्रमा सडक वती व्यवस्था गर्ने, ल्याण्ड पुलिड गरी एकिकृति वस्ती र व्यवस्थित सहर विकास गर्ने, नगरपालिकाको वडाकार्यालय भवनहरू निर्माण गर्ने, वडा नं. ७ स्थित भुलभुलेमा औद्योगिक ग्रामको निर्माणलाई निरन्तरता दिने लगायतका आयोजनाहरूका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । भवन आवास तथा सहरी विकाससँग सम्बन्धित आयोजनाहरूका लागि २८ करोड ३० लाख ८० हजार रुपैयाँ (३१.९५ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३४. **सञ्चार तथा सूचना प्रविधि र ऊर्जा :** सूचना तथा सञ्चार र प्रविधि क्षेत्रलाई व्यवस्थित गरी नगरवासीलाई सहज रूपमा सञ्चार माध्यम र प्रविधिबाट छिटो र भरपर्दो सूचना उपलब्ध गराउने नीति अनुरूप सूचना तथा सञ्चारको क्षेत्रलाई प्रभावकारी बनाउन सूचना प्रविधि हाईवे (अप्टिकल फाईबर) बिच्छ्याउने कार्यलाई पूरा गर्न सम्बन्धित सरोकारवालासँग समन्वय गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न, नगरपालिकाको सूचनाहरू नियमित रूपमा विभिन्न माध्यमबाट नगरवासीहरूलाई सम्प्रेषण गर्ने, नगरपालिकाबाट भए गरेका कार्यहरू नगरवासीमा जानकारी गराउने उद्देश्यले आवधिक रूपमा बुलेटिन प्रकाशन गर्न, डिजिटल नगर पार्श्वचित्रको तथ्याङ्कलाई अद्यावधिक गर्न, नगरपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, वडा कार्यालय लगायतमा इन्टरनेट सेवाको विस्तार गर्न, पर्यटकीय स्थलहरूमा फ्रि वाइफाई जोन बनाउन सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरूका लागि रकम विनियोजन गरेको छु । त्यसैगरी विभिन्न निकायसँगको सहकार्यमा बैकल्पिक ऊर्जाका कार्यक्रमलाई अगाडि बढाउन समेत बजेटको व्यवस्था गरेको छु । सञ्चार तथा सूचना प्रविधि र ऊर्जा सम्बन्धित कार्यक्रम/आयोजनाहरूका लागि ४० लाख रुपैयाँ (०.४५ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३५. **सम्पदा पूर्वाधार :** सांस्कृतिक नगरी भीमेश्वरको सांस्कृतिक एवम् पुरातात्विक कला, संस्कृति र सम्पदा तथा धरोहरहरूको संरक्षण गर्ने नीति अनुरूप विभिन्न जातजातिहरूको स्थानीय मठमन्दिर, गुम्बा, चाडपर्व र जात्राको जर्गेना तथा सम्बर्द्धन गर्न, भानु-विद्यापति साहित्य प्रतिष्ठानमार्फत नेपाली, मैथिली र अन्य स्थानीय भाषाको प्रवर्द्धन गर्न साथै जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका र भीमेश्वर नगरपालिकाबीच सांस्कृतिक भगिनी सम्बन्ध विस्तार गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु । सङ्घीय सरकारसँगको साभेदारीमा थामी सङ्ग्रहालय निर्माण

गर्न बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । सम्पदा पूर्वाधारका लागि २ करोड ३८ लाख ६० हजार रुपैयाँ (२.७० प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छ ।

३६. **शासन प्रणाली, कानून तथा न्याय र परराष्ट्र** : नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई सेवाग्राहीमैत्री र प्रविधिमैत्री बनाइ सुशासनको प्रत्याभूति दिने नीति अनुरूप क्षमता विकासका लागि तालिम र अभिमूखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, सेवा प्रवाहमा राष्ट्रसेवकहरूको मनोबल उच्च राख्ने, कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा आवद्ध गर्ने, न्यायिक समितिको न्याय सम्पादन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने, मेलमिलापकर्तालाई प्रोत्साहन गर्ने र परिचालन गर्ने, कानूनहरू तर्जुमा गर्ने लगायत शासन प्रणाली र कानून तथा न्यायसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरूमा बजेट व्यवस्था गरेको छ । आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेटमार्फत राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको तलबमा नेपाल सरकारले गरेको वृद्धिसमेतका आधारमा अस्थायी करार सेवाका कर्मचारीहरूको तलबमा प्रोत्साहन रकम थप हुने व्यवस्था गरेको छ । कर्मचारी कल्याण कोषमा आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ । भगिनी सम्बन्ध विस्तारका लागि समेत बजेटको व्यवस्था गरेको छ । शासन प्रणाली, कानून तथा न्याय र परराष्ट्र क्षेत्रका कार्यहरूका लागि १७ लाख रुपैयाँ (०.१९ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छ ।

३७. **श्रम तथा रोजगारी, गरिबी निवारण र मानव संसाधन विकास** : कृषि, पशुपन्छीपालन, सीप विकास, उद्यमशीलता श्रमको अवसर सिर्जना गरी रोजगारी वृद्धि गर्न, नगर युवा रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, लक्षित वर्गलाई उद्यमी बनाउनका लागि उद्यमशीलता तालिम सञ्चालन गर्ने विपन्न र गरिब नगरबासीका लागि उत्थानशील विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र दक्ष मानव संसाधन विकास गर्न आवश्यक पर्ने कार्यक्रमहरूलाई बजेट व्यवस्था गरेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र सहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रम मार्फत रोजगारी सिर्जना गरी गरिबी न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने देखिएको छ । श्रम तथा रोजगारी, गरिबी निवारण र मानव संसाधन विकास क्षेत्रका कार्यहरूका लागि ३३ लाख रुपैयाँ (०.३७ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छ ।

३८. **योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र तथ्याङ्क प्रणाली** : सहभागितामूलक ढङ्गबाट योजना तर्जुमा गर्न, विकास निर्माण कार्यमा वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने नीति अनुरूप नियमित रूपमा नगरपालिकाबाट सञ्चालित कार्यक्रम/आयोजनाको अनुगमन/मूल्याङ्कन गर्न, आयोजनाहरूको नतिजामुखी अनुगमन प्रणालीको अवलम्बन गर्न,

बजार अनुगमन गर्न आवश्यक पर्ने कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै नगरपालिकाको डिजिटल पार्श्वचित्र तयारी र अन्य तथ्याङ्कहरू सङ्कलन तथा अद्यावधिक गर्न बजेट व्यवस्था गरेको छु । योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र तथ्याङ्क प्रणाली क्षेत्रका कार्यहरूका लागि ३५ लाख रुपैयाँ (०.४० प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३९. **वन वातावरण तथा जलवायु र विपद् व्यवस्थापन :** 'वातावरणमैत्री दिगो पूर्वाधार; समृद्ध नगरको बलियो आधार' भन्ने मान्यतालाई सार्थक बनाउन ठूला पूर्वाधार निर्माण वातावरणमैत्री बनाउन, वन र वातावरणको संरक्षण गर्ने, 'एक वडा, एक पुनर्भरण पोखरी निर्माण' गर्न, जलवायु परिवर्तनका प्रतिकुल असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्न पारिस्थितिकीय प्रणालीहरू संरक्षण गर्दै जीविकोपार्जन सुधार गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने कार्यक्रमहरूका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । साथै विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनलाई दिइने उच्च प्राथमिकता दिई नगरपालिकाको वारुणयन्त्रलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न, नदी कटान नियन्त्रण र पहिरो नियन्त्रण गर्ने, विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोषको प्रभावकारी परिचालन गर्ने, विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी लागु गर्ने, खुला क्षेत्र पहिचान भएका स्थानमा र आवश्यक पूर्वाधार विकास गर्ने, विपद् व्यवस्थापनका लागि नगरपालिकाको कार्यालयमा स्थापना गरिएको आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रबाट विपद् व्यवस्थापनका कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन, टोल फ्रि नम्बर सेवा र हट लाइन सेवालाई सुचारु गर्न विभिन्न खाले विपद्बाट पीडित परिवारका लागि आर्थिक तथा सामग्री सहयोग गर्न समेत बजेट व्यवस्था गरेको छु । वन, वातावरण तथा जलवायु र विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रका कार्यहरूका लागि १ करोड १३ लाख ५० हजार रुपैयाँ (१.२८ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४०. **कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक :** नगरपालिकाको कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा तथा कार्यहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक पर्ने पारिश्रमिक/सुविधा, मालसामान तथा सेवाको उपयोग, स्थिर सम्पत्तिको उपभोग खर्च र ब्याज, सेवा, शुल्क तथा बैङ्क कमिसन लगायतको कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्चहरूका लागि आवश्यक पर्ने रकम खर्च शिर्षक अनुसार विनियोजन गरिएको छ । यस क्षेत्रका कार्यहरूका लागि ८ करोड ५५ लाख ९२ हजार १८ रुपैयाँ (९.६७ प्रतिशत) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

४१. उल्लिखित सम्पूर्ण क्षेत्रगत एवम् उपक्षेत्रगत कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि प्रस्ताव गरिएको बजेटमध्ये चालुतर्फ कार्यक्रमहरूसमेत गरी ४२ करोड ८२ लाख २३ हजार ५ सय रुपैयाँ (४८.३३ प्रतिशत), पुँजीगत तर्फ ४५ करोड ६२ लाख ३० हजार १८ रुपैयाँ (५१.५० प्रतिशत) र वित्त व्यवस्था तर्फ १५ लाख रुपैयाँ (०.१७ प्रतिशत) विनियोजन गरेको छु ।
४२. कुल बजेटमध्ये लक्षित समूहअनुसार अपाङ्ग तर्फ १३ लाख ४० हजार रुपैयाँ (०.१६ प्रतिशत), आदिवासी/जनजाती तर्फ ३४ लाख रुपैयाँ (०.३९ प्रतिशत), जेष्ठ नागरिक तर्फ ४३ लाख २० हजार रुपैयाँ (०.४९ प्रतिशत), दलित तर्फ ९ लाख ३० हजार रुपैयाँ (०.११ प्रतिशत), बालबालिका तर्फ २४ करोड ६० लाख ७ हजार ५ सय रुपैयाँ (२७.७८ प्रतिशत), महिला तर्फ १ करोड ९८ लाख १२ हजार रुपैयाँ (२.२५ प्रतिशत), सीमान्तकृत तर्फ १५ लाख रुपैयाँ (०.१७ प्रतिशत) र अन्य तर्फ ५९ करोड ७४ लाख ४४ हजार १८ रुपैयाँ (६७.४४ प्रतिशत) विनियोजित भएको छ ।
४३. कुल बजेटलाई पहिलो चौमासिकमा २४ करोड ८० लाख ४७ हजार ३ सय १८ रुपैयाँ (२८.०० प्रतिशत), दोस्रो चौमासिकमा २८ करोड ५ लाख ३७ हजार १ सय रुपैयाँ (३१.६७ प्रतिशत) र तेस्रो चौमासिकमा ३५ करोड ३३ लाख ६९ हजार १ सय रुपैयाँ (४०.३३ प्रतिशत) खर्च हुने गरी बाँडफाँड गरेको छु । बजेटको बाँडफाँडमा चौमासिक अनुसार सन्तुलन कायम गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

४४. अब म आर्थिक वर्ष २०७८/८९ मा विनियोजन बजेटको कार्यक्रम तथा आयोजना सञ्चालनका लागि आवश्यक स्रोतको प्रस्ताव गर्ने अनुमति चाहन्छु । नगरपालिकाले पहिचान गरेका स्रोत र आगामी आर्थिक वर्षका लागि प्रस्ताव गरिएका राजस्वका दर समेतका आधारमा आन्तरिक स्रोतबाट २ करोड ७५ लाख रुपैयाँ (३.१० प्रतिशत) परिचालन हुने अनुमान गरेको छु । यस आर्थिक वर्ष २०७७/७८ बाट आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/८९ मा जिम्मेवारी सार्ने मौज्जात ७ करोड ३८ लाख रुपैयाँ (८.३३ प्रतिशत) रहने अनुमान गरेको छु ।
४५. नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान १७ करोड ५४ लाख रुपैयाँ (१९.८० प्रतिशत), सशर्त अनुदान ३५ करोड ५२ लाख रुपैया (४०.१० प्रतिशत) र समपुरक

अनुदान १ करोड १२ लाख रुपैयाँ (१.२६ प्रतिशत) गरी जम्मा ५४ करोड १८ लाख रुपैयाँ (६१.१५ प्रतिशत) आय प्राप्त हुने अनुमान पेश गरेको छु । त्यसैगरी बागमती प्रदेशबाट समानीकरण अनुदान १ करोड ५५ लाख ८२ हजार रुपैयाँ (१.७६ प्रतिशत), सशर्त अनुदान ५ करोड ८७ लाख ४५ हजार रुपैयाँ (६.६३ प्रतिशत) र समपुरक अनुदान ३ करोड रुपैयाँ (३.३९ प्रतिशत) गरी जम्मा १० करोड ४३ लाख २७ हजार रुपैयाँ (११.७७ प्रतिशत) आय प्राप्त हुने अनुमान पेश गरेको छु ।

४६. राजस्व बाँडफाँटतर्फ सङ्घीय सरकारबाट ८ करोड ४९ लाख १३ हजार रुपैयाँ (९.६० प्रतिशत) र बागमती प्रदेश सरकारबाट ५ करोड ३६ लाख १३ हजार ५ सय १८ रुपैयाँ (६.०५ प्रतिशत) गरी जम्मा १३ करोड ८५ लाख २६ हजार ५ सय १८ रुपैयाँ (१५.६३ प्रतिशत) आयको अनुमान पेश गरेको छु ।

४७. आर्थिक वर्ष २०७८/७९ का लागि कुल बजेट विनियोजन तथा खर्चका स्रोतको विवरण अनुसूचिहरूमा राखेको छु । आर्थिक वर्षको सुरुदेखि नै कार्यक्रम तथा आयोजना सञ्चालन गरी समयमै सम्पन्न हुने, स्रोतको समुचित उपयोग हुने र अपेक्षित उपलब्धिहरू हासिल हुने विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा, भीमेश्वर नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक बजेट तर्जुमा कार्यमा महत्त्वपूर्ण पृष्ठपोषणको भूमिका निर्वाह गर्नुहुने यस नगरपालिकाका नगर प्रमुखज्यू, भीमेश्वर नगर कार्यपालिका र नगर सभा सदस्यज्यूहरू, भीमेश्वर नगरपालिकाका सल्लाहकारज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत समस्त कर्मचारी परिवार प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

कमला बस्नेत
नगर उपप्रमुख

१० असार, २०७८